

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Po štirih letih

Pred dobrim letom si je še malokdo mogel misliti, kaj se bo zgodilo, preden se zopet vrne črni spominski dan smrti našega kralja Mučenika, Dogodka, ki so se letos v Evropi odigrali malo pred tem dnevom, so toliko bolj obudili v nas zavest, kaj smo s kraljevskim pokojnikom izgubili in kaj nam je pomenil.

Genij naroda

Usoda pač redkokdaj poklanja narodom take može, kakršnen je bil naš kralj Aleksander I. Zedinitelj. Ne pretiravamo, če rečemo, da je bil vprav on največji demokrat, kar jih je kdaj sedelo na kraljevskem prestolu. Že po naravi je prejel vse odlične vrline svojih prednikov, usoda pa ga je postavila prav v čas, ko je mogel in moral razviti vse svoje velike osebne sposobnosti.

V najlepših letih, na pragu moške dobe ga je zajel krvavi ples balkanske vojne. V njem je preizkusil mladi kralj — tedaj regent — svoje vojaške zmožnosti. Kot vojskovodja je izvojeval zmago za zmago, kot človek je osvajal in osvojil srca svojih vojakov in vsega naroda. Daleč preko mej tedaj male Srbije je zaslovelo njegovo ime. Slovanska mladina pod avstrijsko in madžarsko peto je že tedaj zaslutila v regentu Aleksandru svojo bodočo zvezdo, ki bo pokazala pot iz teme avstro-ogrške sužnosti.

Sledilo je potem bratomorno klanje. Strup tujine je ob Bregalnici slavil svoj podli triumf. Srbija je bila izmučena, njeni uspehi zmanjšani, vendar ni klonila, ampak se je po strašni borbi z vso vnemo lotila obnovitvenega in vsestransko prosvetlilvenega dela.

Tedaj je sredi miru navalila na malo Srbijo tedanja Avstro-Ogrska in v nemali meri po zaslugi našega kralja Aleksandra I. s tem nasilnim korakom sama sebe pahnila v smrt. V dolgih letih bojev in nadčloveškega trpljenja se je blagopokojni kralj tako približal svojemu narodu, da se je dejanski čutil eno z njim. Poznal je njegove vrline in napake, razumel je vse tegobe in bridkosti, ki jih je v nezmanjšani meri okusil tudi sam. Odtod, iz najožjega sožitja z narodom v najhujših dneh trpljenja in bolesti se je tedanji regent izoblikoval v kralja, kakršnega smo pozneje cenili, spoštovali in ljubili. Njegovo junaštvo je občudoval svet, njegov socialni čut in visoko srčno kulturo vsi, ki so kdaj imeli priliko biti v kraljevi bližini, njegove vladarske in diplomatske sposobnosti pa so v enaki meri priznavali prijatelji in sovražniki. Po vsem, kar je storil za svoj narod doma in v svetu, lahko s ponosom rečemo, da je bil v blagopokojnem kralju vtelesen genij naroda.

Graditelj moči in miru

Spričo take šole, kakršno je moral doživeti v življenju on, je razumljivo, da si je postavil v življenju dve veliki nalogi:

1. utrditi moč osvobojenega naroda;

2. z vsestransko utrditvijo narodove moči in samostojnosti zagotoviti domovini in svetu mir.

V tem prizadevanju ga vidimo krepko in vztrajno stopati za ciljem. Ko se doma pojavijo nepremostljivi spori, ko kri orosi tla narodne skupščine, vzame kralj sam v roke državno krmilo. Edinstvo mu je vzor, ki z ognjevitostjo prepričanega vernika veruje vanj.

Narod začuti olajšanje, začne verovati v pravico in enakopravnost. Rane, ki so jih zasekale dolgotrajne vojne in so jih še poglobili

notranji spori, so sicer še hude, vendar se prično kazati znaki boljšanja. Vera vase in v državo narašča, mladi rod prihaja z novim duhom, ki po burni, groze in trpljenja polni preteklosti obeta biti tvorec mirne in plodnosne bodočnosti.

Kakor hitro je to le v glavnih obrisih doseženo, hiti kralj dalje. Treba je povezati sorodno misleče v krepke enote. Tako nastane Mala antanta, za njo Balkanska zveza, same trdnjave, ki naj po svoje pomagajo svetu zagotoviti mir. S temi zmagami se poda kralj v svet, k svojim preizkušenim zaveznikom, da z njihovo pomočjo prežene še zadnje oblake z evropskega neba. Tedaj ga

zločinska roka

ubije — in tema zagrne svet. Danes vemo, da je s tistim trenutkom, ko je kralj na veke zatisnil oči, bilo obsojeno na smrt vse ono, na čemer je bila zgrajena stavba poveljne Evrope. Posledice smo kmalu občutili. Zveze, ki so male delale močne in jih vzporejale ob bok velikim kot enako vredne, so se jele rahljati in so se polagoma domala popolnoma razblinile.

Posebej smo občutili doma pomanjkanje

tega velikega genija vselej v dneh, ko je svet vzvalovil v razburkanju in zadržel v grozi ob misli, da nemara udari po človeštvu nov bič strahotne vojne.

Nerešena vprašanja

Še danes zaman kličejo po možu, ki bi res pokazal tako pot, po kateri bi prišli iz blodenj in tegob vsaj v znosne in človeških prizadevanj vredne razmere.

Odkar ni našega krmarja, se je sprožil plaz, o katerem ne more nihče reči, kje se bo ustavil in kaj utegne komu prinesiti. Vsi pač slutimo in čutimo, da je svet v sedanji zamisli zdrknil s pota, ki smo ga želeli in ki ga je jasno gledal naš kralj.

Narodna skupščina razpuščena — Volitve razpisane

V imenu Nj. Vel. kralja so kr. namestniki z ukazom od 10. t. m. na predlog notranjega ministra ter po zaslišanju ministrskega sveta sklenili, da se narodna skupščina, izvoljena na dan 5. maja 1935., razpusti.

Volitve narodnih poslancev za štiri letno skupščinsko dobo bodo v vsej državi v nedeljo 11. decembra 1938. po predpisih zakona o volitvah narodnih poslancev. Narodna skupščina, izvoljena na dan 11. decembra 1938., se sklicuje na izredno zasedanje na dan 19. januarja 1939.

Obletnico žalogre

v Marseillu, kjer je padel naš nesmrtni kralj Aleksander I. Zedinitelj, so obhajali po vsej državi s primernimi, resnimi in iskrenimi pietetnimi svečanostmi.

Leto za letom nam 9. oktober vedno bolj živo dokazuje, kako je mogoče samo po njegovi zamisli postaviti temu duševnemu velikanu edini spomenik, ki bo njega vreden: Srečno, notranje izgrajeno, na zunaj močno in varno — kraljevino Jugoslavijo.

Milijoni jugoslovanskih src iz vseh plasti naroda so v nedeljo prisegli, da hočejo vse svoje moči posvetiti za doseg tega cilja.

Izvoz blaga

Dne 27. septembra je finančni minister izdal odlok, da se sme nekatero blago izvažati samo ob plačilu v svobodnih devizah. To blago je: telečja in goveja koža v predelanem stanju, hrastovi pragi, rafiniran in denaturiran špirit, boksit v kosu in v prahu, razne rude, premog, glirov glicerini, razne vrste usnja itd. Vendar določa kasnejši odlok finančnega ministra, da se sme to blago izvažati tudi s potrditvijo o zavarovanju valute, ki jih je izstavil pooblaščen zavod pred 30. septembrom t. l., če ta potrdila niso starejša od meseca dni.

Slovo prezidenta Beneša

Češkoslovaška izpreminja v teh dneh svoje nyanje in notranje lice. Meje se krhajo in dediči se oglašajo, kakor da bi bila ta slovanska država res že sedaj posvečena popolnemu propadu.

Beneš, prvi poglavar republike po pokojnem Tomažu Masaryku, odhaja. Njegova glava je položena na oltar domovine, ki so jo prvenstveno zgradile njegove roke.

Beneš, mož! Ko je češki narod v teku svetovne vojne bil pozvan, da po načelu samoopredelitve narodov osnuje svojo državo — najvišjo, najširšo in najglobljo možno obliko sožitja — je v Benešu našel zvestega, odločnega, nadvse vztrajnega pomočnika. Delo je ukazovalo njegovim dnevom in nočem, neprestana pota po daljnih prestolnicah sveta, nepretrgano zbiranje širom raztresenih udov češkega naroda, ves trud za njegovo obnovo je v kratki dobi treh let obsijalo sonce svobode.

Narod, ki je od bitke na Beli gori klonil, a se ni uklonil, je v času 20 let nove svobode dokazal upravičenost svojega obstanka, posebej še svoje države. Dokazi pa pričajo še o drugem. Ta narod je z mirnim in načrtnim delom osvajal zemlje, ki so bile naseljene s tujci, a so bile nekoč njegove. Še dve desetletji in češka zemlja bi ne kazala prav nikjer več preteklosti izpred svetovne vojne.

Boj, ki je češkoslovaško državo spravil ob tla, še traja in je še nevaren zanjo. Prezident Beneš je razumel, da bodo nasprotniki njegove države povečavali gnev in zahteve, če se ne umakne. Zakaj vse krivice, ki so se morebiti kdaj koli, komur koli in od kogar koli pripetile, se danes pišejo v njegovo knjigo; plačnik pa bodita zemlja in narod.

Mož, ki je žrtvoval ves svoj idealizem, vso svojo globoko vero v pravičnost in obširno znanje delu za češkoslovaški narod, ne odhaja kakor da bi se bil pred odgovornostjo upognil. Beneš odhaja med navadne vojščake, prav takšne, kakršnen je bil nekoč, v prvih začetkih in zasnutkih češkoslovaške države: preprost sin preprostega naroda, svobodoljuben in odločen, znova poprijeti za plug in znova obračati brazde, iz katerih raste sreča narodov: svoboda duha in telesa.

Na pol slepi vojak sibirskih ravnin, Syrový, če s pretresljivimi besedami izpričal težko žalost ob odhodu prezidenta. Trda usoda trga češka ozemlja, še trša naj bi zrušila češkega duha. Vojak Syrový odstopa meje. Toda Benešev narod se neomajno drži načel, ki so kovala Beneša in državo: narodne skupnosti in v tej največje socialne pravičnosti.

Slovo prezidenta Beneša je velika stvar. Ne zavedamo se še prav, kaj to slovo napoveduje. Vemo, da ga češki narod ni zahteval. To, kar je zadelo Jugoslavijo v Marseillu, je zadelo Češko v Monakovem. Toda dočim so nam naše vlade doslej ohranile vsaj mir in državo in smo le kralja izgubili, je Češkoslovaška izgubila mir, mnogo ozemlja, naroda in državnega poglavarja.

Benešu očitajo preveliko zanašanje na pogodbe in može, zatrjujoč, da pogodb nihče ne sme teptati. Prav imajo. Časi, ko se pogodbe sklepajo zato, da se kršijo in ko so verolomci najbolj spoštovani, res niso za poštenega moža. Beneš se ne poslavlja samo od okrnjene države, poslavlja se tudi od načel, ki ne vzdrže v javnem življenju in ne bodo vzdržala.

Bodočnost malih narodov — pa naj jim vladajo prespretni možje — je temna. Vsi, ki menijo, da so zavezniki velikih narodov, so težko v zmoti. So lahko samo v službi tega ali onega. Ko je naloga končana, pride plačilo, kakor je prišlo Češki in Benešu.

Tem manj imajo resničnih prijateljev slovanski narodi. Saj dokler med seboj nismo edini, kako naj nas cenijo? Vsi drugi so kakor eno telo, kadar gre za njihova življenjska vprašanja. V Češki in izven nje pa so ravno Slovani pokazali vse, česar bi ne smeli. Ni nihče bolj raz-

rval češkoslovaške države kakor ga je razrvalo slovansko izdajstvo.

Beneš uči. Nepremakljiv v svoji veri in bogat najtežjih izkustev je spet vzel v roke svojo potniško palico. En sam trenutek ne bo prenehal

z delom in dokaz o njegovi vdanosti domovini ne bo nikjer pretrgan.

Beneš svari!

Čehi stoje zavidno ponosno na novo pred nami. Dobri Bog je v zadnji nitici časa tudi slovaškemu duhovstvu obsvetil grozoto propada, v katerega so potiskali slovaški narod leto za letom obnavljani sklepi iz Sv. Martina Turčanskega.

Dr. S. G.

Jame in jaruge

Zgodilo se mi je, da sem v mraku taval in iskal izhojene poti; nenadoma lopnem v neko jamo, da se mi je iz jezika kar kri pocedila. Poberem počasi svoje kosti in meso ter iščem — tavam; preklicana noč mi ni pustila najti izgubljene poti. Občutim nekaj mehkega pod nogami in že sem bil v jami nekega močvirja. V nos me zasrbi tisto kislo gnitje trave in dračja, ki je značilno za takšne jaruge. Obstanem, noga se mi je zarila v mehko tlo; v tem času sem bil nemočen izriti svoje ude, spreletela me je misel o današnjem človeku!

Neprijeten je bil položaj, v tej težavi pa mi je misel delovala in priklicala vse človeške slabosti. Zakaj vendar človek po tolikih dobah življenja ni našel

prave poti;

zakaj prostovoljno skače iz jame v jarugo, iz jaruge v jamo? Kolikokrat se uleže v največje blato; umazan na duši in sreč pa hoče vendarle biti član človeške družbe.

Kaj pravijo

Mariborska »Edinost« piše v zadnji številki o tragediji v srednji Evropi in končuje svoja izvajanja takole:

Kakor se človek vprašuje, kako neki so mogli evropski državniki pod krinko očuvanja miru kupčevati s samostojno republiko, tako se čudi, odkod so vzeli milijoni Čehov in Slovakov toliko živcev, da so vzdržali ves pritisk. Ves svet občuduje njihovo visoko moralo in zavednost, ki zagotavljata češkemu in slovaškemu narodu večni obstoj in nov preporod. Okrog 600 milijonov težko prisluženih kron so darovali na žrtvenik domovine, skoraj dva milijona mladeničev

in mož je bilo pripravljenih, da prelije svojo kri za neokrnjeno dediščino.

Te dni je legla na Češkoslovaško težka senca. Orožje je popadalo pred okamenele obraze, milijoni, ki so vse doslej verovali v zmagovito pravico, so se zgrozili. Češkoslovaška je hipoma ostala sama in celo slovanski bratje so požrešno planili po njej v najtežjem trenutku. Ta poljska gesta je zadela češkoslovaški narod morda bolj živo kakor vse najraznolikejše izdaje. Vendar češkoslovaški narod v neizmerni boli ni padel. Dal je največjo žrtev, kar jih more dati zgodovinski narod, vedoč, da si je vprav s tem zagotovil novo, lepše vstajenje. Zopet prihaja v milijone duš mir, vera vase in zaupanje v zgodovino, ki še nikoli ni varala. In narod bo s hrepenenjem pričakoval trenutka, ko bo preko svobodne zemlje zopet zmagovito zadonel husitski koral.

O približno istem vprašanju razpravlja v uvodniku »Delavska politika« 8. t. m. in sklepa na koncu takole:

»Popolnoma krivično je mnenje, da bo parcelacija češkoslovaške države prispevala k miru v Evropi. Zakaj, še ni to vprašanje rešeno, pa se v tisku naenkrat že pojavljajo nove iniciative za spore. To ve vsak, kdor čita dnevni tisk. Mir je ohranjen v tem primeru na ta način, kakor je videti, da se je podvrгла nova žerjavica, ki lahko vname kadar koli evropsko vojno.

Dr. Beneš se je ljubeznivo poslovil od naroda. Odstopiti je moral, ker se je njegova politika ponesrečila, dasi po krivdi drugih, zato, da se republika obnovi in gradi na novih temeljih.

Češkoslovaška izgubi v Benešu modrega politika in velikega prijatelja balkanskih Slovanov in Balkana sploh. Težka izguba zadene Jugoslovane. Najtežja izguba pa zadene češkoslovaško demokracijo in demokracijo vse Evrope, tisto demokracijo, ki ji je bila Češkoslovaška vzor in oslonec v težkih časih, dr. Beneš, učenec Masarykov, pa njen predstavnik. To je najžalostnejše ob tem zgodovinskem trenutku, o katerem ne vemo še, kaj nam prinese kulturno ali politično.

»Slovenski jug«, glasilo akademske omladine JRZ, objavlja v zadnji številki na uvodnem mestu in z debelimi črkami naslednje sporočilo vsem sovražnikom omladine JRZ:

»Čim več sovražnikov, tem več časti. Gotovi tipi, ki jih navadno imenujemo barabé in pote-puhe, naj potem pripadajo kateremu koli stanu, poskušajo z raznimi intrigami in lažmi umazati naš klub in njegove funkcionarje. Tem podležem resno priporočamo, da prenehajo s svojimi temnimi načrti in opravljanjem. Če so korajžni, naj javno nastopijo proti nam. Nedostojno pa je od njih, da izdajajo proti nam in našemu klubu razne letake brez podpisa. Sicer pa jih smatramo itak za lopove, s katerimi pošteni omladinci sploh ne morejo razpravljati.«

Trgovinska pogajanja z Nemčijo

Sedanji trgovinski sporazum z Nemčijo bo ostal v veljavi do konca tekočega leta. Pogajanja za novo trgovinsko pogodbo, ki bo upoštevala teritorialne spremembe Nemčije v zvezi s priključitvijo Avstrije in sudetskega ozemlja, se bodo potem nadaljevala v Berlinu. Na poziv nemškega gospodarskega ministra dr. Funka bo z našo delegacijo odšel tudi trgovinski minister inž. Kabalin.

V zvezi z obiskom nemškega gospodarskega ministra dr. Funka v Beogradu poročajo iz Berlina, da namerava Nemčija odkupiti polovico jugoslovanske proizvodnje železne rude, anti-mona ter pridelka pšenice. Nemčija bo nudila Jugoslaviji finančno pomoč za povečanje produkcije sirovin. Dala ji bo na razpolago tudi stroje za gradnjo cest, zato pa računa nemška avtomobilska industrija z večjo možnostjo prodaje svojih vozil v Jugoslaviji. Nemčija bo jamčila tudi za stabilnost jugoslovanskih cen.

No, no...

Pravijo, da je bila v Beogradu vest o razpustu narodne skupščine sprejeta z velikim veseljem, le bivši poslanci da niso veseli.

To celo jaz rad verjamem. Kako naj se take novice vesele gospodje kakor Kersnik, Brenčič, Veble, Pevec, dr. Klar, Gajšek in morda še kdo. Bog sam vеди, s kakšnimi občutki so vzeli na znanje razpust narodne skupščine in razpis novih volitev ti gospodje in njim sorodna družina?

Doma in drugod**Zborovanja speč dovoljena**

Glede na spremenjeni zunanje-politični položaj v Evropi je notranji minister z odlokom od 9. t. m. razveljavil svoj odlok I. št. 35.653 od 24. septembra o prepovedi zborovanj, posvetov in spredovodov sploh kakor tudi o prepovedi zbiranja ljudstva po ulicah in po drugih javnih mestih. Odslej naprej veljajo za zborovanja, posvetovanja in spredovode predpisi zakona o zborovanjih, shodih in posvetih in obstoječi policijski predpisi.

Škoda iz političnih nagibov

Nedavno je ministrski svet izdal uredbo z zakonsko močjo o odškodnini za poškodovanje tuje imovine iz političnih razlogov. Vsak oškodovanec lahko preko prvostopne upravne oblasti zahteva odškodnino. Sresko načelstvo mora uvesti preiskavo in ugotoviti, ali gre za dejanje iz političnih razlogov. V tem primeru oceni škodo in določi višino odškodnine, ki jo mora plačati krivec, če pa tega ni mogoče izslediti, občina, na katere področju je bilo dejanje izvršeno.

Dr. Dragoljub Jovanović

je moral na zahtevo preiskovalnega sodnika pri državnem sodišču za zaščito države v preiskovalni zapor zaradi prestopka čl. 1., točka 1. in 4., zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, in §§ 302. in 307. kazenskega zakona, ker so dr. Jovanovića zasačili pri delu, ko je sestavljal in pripravljaval za tisk letak, katerega vsebina je ilegalna. Poslanec dr. Dragoljub Jovanović se je proti temu pritožil, a svet državnega sodišča za zaščito države je zavrnil dr. Jovanovićevo pritožbo, ter potrdil, da mora dr. Jovanović biti še dalje v zaporu.

Zanimiva razprava

Pred kratkim se je vršila v Ljubljani sodna razprava o obtožbi, ki je bila vložena proti Jakobu Špicarju, znanemu prosvetnemu in sokolskemu delavcu v Radovljici, ker je baje dne 29. junija 1937 na tihem zboru Sokolskega društva v Radovljici med drugim rekel, da so sovražniki Sokola tisti, ki žele, da bi kranjska dežela postala papeževa provinca itd. Dalje mu je obtožnica očitala, da je 4. julija 1937 pri javnem nastopu Sokola na Bledu trdil, da vlada preganja Sokola in da je šel v Beograd predlog za razpust Sokola.

Obtožbe radi govora na Bledu je bil Špicar oproščen, ker se je sodišče prepričalo, da Špicar takrat o vladi sploh ni govoril.

Pač pa je bil g. Špicar obsojen zaradi svojega radovljiškega govora. Sodišče je videlo v njegovih izrazih izzivanje verskega razdora med našim ljudstvom ter ga je obsodilo zaradi prestopka po § 165. k. z. na 600 din, plačljivo v 1 mesecu po pravomočnosti sodbe, ter na povprečnino 250 din. Po svojem branilcu je prijavil Špicar proti temu delu sodbe priziv, tako da se bo bavilo s to zadevo še apelacijsko sodišče v Ljubljani.

Zemlja in voda

Strašno smešno se zdi ljubljanskemu »Slovincu«, če »Kmetjski list« smatra zemljo za temeljno vrednoto, iz katere kmet s svojim trdim delom pridobiva kruh in tako ohranja in vzdržuje življenje vse človeške družbe. Spričo tega je zemlja res — več ko kanon, ali ne?

No, če gre že za naivnost, bi pa jaz dejal, da si še bolj lahko in naivno predstavljajo življenje, njegove senčne in sončne strani in vsa njegova največja in najbolj zamotana vprašanja tisti, ki brez dela in truda hočejo vse opraviti s par kapljicami vode.

Proti izvozu pšenice

Nedavno so v Petrogradu zborovali mlinski industriji. Razpravljali so med drugim tudi o žitnih cenah in sklenili zahtevati, naj se izvoz pšenice omeji, ker še ni doslej določen presežek za izvoz in tudi še ni znano, kolikšen bo letos pridelek koruze. Izvažali naj bi samo najfinejšo moko, da ostane krušna moka doma in se ne ponovi pomanjkanje kakor v letošnjem poletju.

Gibanje kmetjskih dolgov

Iz podatkov z dne 30. septembra t. l. je razvidno, da je do tega dne PAB prevzela od 1064 denarnih zavodov 106.347 dolžnikov. Denarnim zavodom je odobrila na tekočem računu 163 milijonov 400 tisoč, v 4% nih obveznicah pa 54 milijonov 200 tisoč dinarjev. Preko ljubljanske podružnice je od 166 denarnih zavodov prevzela 8.870 dolžnikov za skupni znesek dolga v iznosu 133 milijonov 600 tisoč dinarjev.

Valovi nas pokrivajo

V zakonu stare zaveze čitamo o strahotah vodá — ko je človeštvo izginilo z zemeljske površine pod udarci nepremagljivih valov. Čitamo tudi danes o povodnjah, ki jih prinaša sila narave, občutili smo na svoji koži večje ali manjše nesreče, kadar poplavlja naše reke; škoda se dviga v milijone, ki jo v glavnem nosi kmetjsko ljudstvo. V sedanji kitajsko-japonski vojni so izginili stotisoči ljudi v silnih valovih reke Jangce; nasipe obrežja so razbili s topovi in vodovje je pričelo svojo nemilostno smrtno žetev.

Imamo pa v življenju tudi drugo valovanje, ki je zelo slično valovom, ki sicer ni mokro ali je v razorni sili isto tako strašno. V vsem izživljanju človeka opazamo skozi vsa tisočletja neprestano valovanje — dvige in padce, zgradbe in razvaline —; vse se je prelivalo iz enega v drugo — takšno valovanje preživljamo tudi danes.

Valovanje narodov

Nimamo potrebe brskati po starih zgodovinskih knjigah — imena vasi, mest in rek nazorno in jasno pričajo pred vsem svetom, kje vse je živel naš rod — Slovani. Kdo danes ne pozna Nove vasi v nemškem centru in bližini Berlina, ki je tudi slovanskega izvora — menda vsakdo. Našteti vse kraje, reke in planine, ki so jih krstili naši pradedi, bi predaleč zavedlo, pričujoče besede naj bodo samo opomin in slika naše bolne preteklosti, ki se je porodila iz naše velike dobrote in širokoprnosti. **Opozorilo naj bo v sedanosti — ko se pripravlja novo valovanje.**

Danes so res ostali samo spomini na veliko Samovo, Otokarjevo in Ljudevita Posavskega državo. Spomini so to ali tudi silen zakon, ki pomeni moč in nepremagljivo silo.

Vsa naša preteklost je eno strašno valovanje ali žrtvovanje svojega narodnega telesa. V svoji naravni dobroti smo pozabili sebe, nikdar nismo bili pripravljeni, kadar so valovi pridri

Od tega je odobrenih v tekočem računu 33 milijonov, v obveznicah pa 12 milijonov 750 tisoč dinarjev.

Do konca septembra so kmetje-dolžniki plačali banki na anuitetah 212'2 milij. din, in sicer: 143'5 milij. din do konca leta 1937., 69'8 milij. dinarjev pa v teku leta 1938. V avgustu so kmetje plačali 7'1, v septembru pa 11'3 milij. dinarjev.

V 48 urah

Glasi slovenske narodne manjšine v Nemčiji »Koroški Slovenec« poroča tole:

»Minuli četrtek je pozval uradnik tajne policije slučajno v Celovcu se nahajajočega hodiškega župnika in bivšega deželnega poslanca g. Ivana Starca, naj se z njim napoti k deželni vladi. Tam je gospod župnik s podpisom moral vzeti na znanje, da v teku 48 ur zapusti deželo in javi policiji svoje novo bivališče. Slovenska prosvetna zveza je takoj obvestila pristojne osebnosti na Dunaju in v Berlinu ter zaprosila za razveljavljenje ostrega odloka. Istočasno sta se njena zastopnika zglasila pri celovškem varnostnem nadzorniku dr. Weimannu s prošnjo, naj se gospodu župniku dovoli še nadaljnje bivanje v deželi.

VELIKA
BLASNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1939

do naših domov. Padale so hiše, vasi in mesta, planine in polja, šle so nepozabne žrtve radi naše nezavednosti in pomanjkanja smisla za skupnost, organizirano skupnost, državo.

Prišli smo na to zemljo, ko je bila prazna; gozdovi so bili njeni, gospodarji od njih smo prevzeli njeno upravo. Prišli so pa tudi drugi in vzeli od nas obdelana polja, našo kri, našo notranjo vrednost in danes vpijejo o čistosti plemena. Takšno je bilo prej valovanje; žrtve smo plačevali le mi. Vzkliknimo: Do sem in niti koraka dalje!

Združimo se Slovani, da preprečimo nove žrtve tega valovanja, da rešimo človeštvo, kajti v nas je tista sila preporoda.

Poljsko prijateljstvo

Odkar so Čehi odstopili Poljakom Tješin, je svet pričakoval, da bo med obema narodoma nastalo, če že ne prijateljsko in bratsko, pa vsaj znošno in tovariško razmerje.

Po zaslugi nepojmljive zaslepljenosti poljske šlahte (plemstva) se dogaja prav nasprotno. V tješinskem okraju je poljsko prebivalstvo v času med odhodom češkega in prihodom poljskega vojaštva izvršilo nad Čehi številne zločine, Češke hiše so porušene in oropane.

Da bo pa mera še bolj polna, uradna Poljska podpira madžarsko grabežljivost, ki hoče pogoltniti Podkarpatsko Rusijo in jo odtrgati od Češke. Poljska zatrjuje, da poprej ni mogoče s Češkoslovaško pravega sporazuma.

No, svet ve, kje Poljake čevelj žuli. Ker dobe češkoslovaški Rusi in Ukrajinci avtonomijo kakor Slovaki, se Poljaki boje, da njihova ruska in ukrajinska manjšina, ki je dosti močnejša mimo one v Češkoslovaški, stopi z enako zahtevo na plan. Seveda, kdor drugim jamo koplje ... Poljakom se menda že svita, čudno pa je, da jih nauk zadnjih tednov ne zmodri.

Kaj se godi po svetu

Češkoslovaška žrtev

Je še ves ta teden bila središče evropske politike. Tragedija se nadaljuje z brezobzirnostjo, kakršne marsikdo ni pričakoval. Izkazalo se je — kakor že tolikokrat v zgodovini — kako je mogoče besede v pogodbah tolmačiti na prav različne načine. Seveda v takih primerih zmaga razlaga tistega, ki je močnejši.

Tako je tudi sedaj. Mednarodna komisija za določitev novih mej med Nemčijo in Češkoslovaško je sklenila, da je treba vzeti za osnovo presoje narodnostnega razmerja na tem ozemlju stanje iz leta 1918., pri tem pa upoštevati za nacionalno razmejitev podatke avstrijskega ljudskega štetja iz l. 1910.!

Na podlagi tega sklepa zasedajo nemške čete dalje in je vmes tudi mnogo popolnoma narodnostno čeških krajev. Po tej razlagi bo Nemčija dobila šestino ali celo petino nekdanjega ozemlja češkoslovaške republike. Češkoslovaška se je sicer morala tem sklepom mednarodne komisije ukloniti, ni jih pa odobrila.

Predsednik dr. E. Beneš

je odstopil. Ko se je ob tej priliki poslovil od vlade, vojske in naroda, je naglasil, da je bil izvoljen v docela drugačnih okoliščinah in pogojih. Zato ne more sedaj iti preko tega. »Razmere so se tako izpremenile,« je dejal, »da bi utegnili biti moja oseba, kot oseba politika, ovira za razvoj, kateremu se mora danes prilagoditi naša država, zlasti z mednarodnega stališča in glede na to, da je treba sedaj naglo doseči mir okrog nas ter dobro razmerje in sodelovanje s sosedji.«

Po odstopu prezidenta vodi začasno posle predsednika republike šef vlade general Syrový. Po ustavi voli novega prezidenta narodno predstavništvo, ki se mora sestati v roku 14 dni po ostavki dotedanjega. V sedanjem primeru bo to brzkone trajalo precej dalj časa, ker se parlament in senat ne moreta sestati, dokler niso končno določene nove meje okrnjene države.

Notranje razmere

Čehi so pokazali v sedanjih težkih dneh toliko discipline in samozavesti, da jih po pravici občuduje ves svet. Vlade se pod predsedstvom generala Syrovega naglo menjavajo, da ustrezajo sproti spremembam v položaju, ki se v zunanje-političnem oziru takisto naglo spreminja. Vsak po svoje pa si lahko razlaga

Slovake

in njihovo politiko. V najbolj kritičnem trenutku so smatrali za potrebno, zahtevati izvedbo federacije. Osrednja vlada jim je v bistvu seveda že ugodila. Pred kratkim je bil dosežen sporazum. Zastopniki Slovakov so sklenili, da se slovaški narod konstituirajo v svoji lastni državi, ki bo povezana s Češko v okviru federativne češkoslovaške republike. Od praške vlade že imenovani minister za Slovaško dr. Tiso je bil obenem izvoljen za prvega predsednika avtonomne slovaške vlade, ki bo imela skupno pet ministrov. Slovaško ljudsko stranko bosta v tej vladi zastopala poleg dr. Tise še generalni tajnik stranke dr. Martin Sokol in glavni urednik »Slovak« narodni poslanec Karol Sidor. Slovaška agrarna stranka in slovaška nacionalna stranka še nista imenovali svojih zastopnikov v vladi. Razmerje med Slovaško in Češko bo urejeno po vzorcu nekdanjega razmerja med Avstrijo in Ogrsko.

Slovaška naj dobi svoj zakonodajni parlament in svojo vlado. Skupno s Češko naj se v bodoče vodijo: zunanja politika, narodna obramba ter upravljanje dosedanjih in bodočih skupnih državnih dolgov.

Vse druge zadeve naj se opravljajo ločeno. Za njih upravo bo Slovaška imela vlado, ki bo

zaenkrat razdeljena na naslednjih pet ministrstev:

1. notranje zadeve, pravosodje in narodno zdravje; 2. promet (železnice, pošta in telegraf); 3. gospodarstvo (javna dela, trgovina, obrt in kmetijstvo); 4. narodna prosveta; 5. finance in socialna politika.

Končno zahtevajo žilinski sklepi, naj pridejo vsa državna podjetja na slovaškem ozemlju pod upravo slovaške vlade in naj se sedanji državni proračun CSR po posebni komisiji raz-

Načelnik francoskega generalnega štaba general Gustav Gamelin bi bil vrhovni poveljnik francosko-angleške vojske, ako bi bila pred nedavnim izbruhnila vojna.

deli sorazmerno na češko-moravski in slovaški del.

Posebna delegacija pod vodstvom ministra Tisa je s sprejetimi zahtevami že odpotovala v Prago. Splošno računajo, da bo osrednja vlada v najkrajšem času pristala na federativno pre-

Bivši angleški mornariški minister Duff Cooper, ki je v protest proti Chamberlainovi politiki odstopil. Kancelar Hitler meni, da bi izbruhnila vojna med Anglijo in Nemčijo, ako bi ta mož prišel v Anglijo na krmilo.

ureditev republike. Dokler ta preureditev ne bo zakonito izvedena, bodo člani slovaške vlade formalno imenovani za ministre v praški vladi in bodo kot taki vodili slovaške avtonomne posle.

Za svojo prestolico se Slovaki še niso zednili. Da bi jih le muhasta usoda ne prehitela in jim naklonila vsaj toliko časa, da bodo lahko določili, kje žele imeti sedež svoje avtonomne vlade!

Madžarska in Poljska

nastopata v skupni fronti proti Češkoslovaški, kar v svetu vzbuja tudi mnogo začudenja. Poljaki so sicer že zasedli tješinsko ozemlje in so tedaj pisali, da odslej ni več vzrokov za spore med njimi in Čehi. Preden pa se je posušilo tiskarsko črnilo teh vesti, so se že znašli v objemu z Madžari in začeli izjavljati, da ne bo med Poljsko in Češkoslovaško sporazuma, dokler zadnja ne ustreže madžarskim zahtevam. Te so seveda močno skromne: Madžari namreč z vso resnostjo zahtevajo, naj si oni in Poljaki razdele Slovaško in Podkarpatsko Rusijo, s čimer bi Poljska in Madžarska dobili skupno mejo in postali tako neposredni sosedji. Zlasti vztrajata Madžarska in Poljska na tem, da se Podkarpatska Rusija priključi Madžarski, a Slovaška naj bi v tem primeru postala samostojna. Kje je tu samoodločba, na katero so se sklicevali v svoji propagandi henleinovci, o tem Madžari in Poljaki molče.

Čehi sicer skušajo ta napad preprečiti in dati Podkarpatski Rusiji avtonomijo federativnega dela skupne Češkoslovaške, vendar je po dosedanjih izkustvih veliko vprašanje, v koliko se jim to posreči. Madžari so namreč poostrili mobilizacijske ukrepe.

Pri tem nihče ne vpraša, kaj je in kaj bo s slovaškimi manjšinami na Madžarskem, ki so široko raztresene po državi. Po sami uradni madžarski statistiki je še leta 1920. živelo na Madžarskem 400.000 Slovakov. Ta velika, skoraj polmilijska manjšina pa nima niti ene slovaške šole. Kakšna je v ostalem manjšinska svoboda na Madžarskem, kažejo statistični podatki iz leta 1930., ko so Madžari po desetletnem razdobju na svojih tleh nenadoma naštel samo še 140.000 Slovakov.

»Vesile: Ne!«

Madžarske spletke, s katerimi so hoteli Češkoslovaško popolnoma stisniti in odrezati od balkanskih držav, so končno odprle oči tudi Angležem in Francozom. Oboji so proti takim načrtom, celo Nemčija in Italija se ne ogrevata zanje. Tako je pričakovati, da ta spor ne bo imel resnejših posledic. Spremembe na nekaterih vidnih mestih na Madžarskem toliko bolj potrjujejo domnevo, da so Atilovi potomci zatrobili za umik.

Dvomljiv mir

V splošnem je položaj tak, da nihče posebno trdno ne veruje v trajen mir, niti oni sami ne, ki so ga ustvarili. Kancelar Hitler je nedavno v Monakovem naslovil precej ostre besede na zapadne demokratične države, češ da bi Francija in Anglija ob spremembi režima utegnili takoj napasti Nemčijo. Tudi o Rusiji je dejal, da komaj čaka, kdaj bi se lahko spopadla z Nemčijo. Zaradi tega Nemčija ne more odložiti orožja, ampak se mora v še večji meri oboroževati in graditi ob mejah trdnjave.

Italijanski prostovoljci

Po zadnjih vesteh špansko vprašanje polagoma vendar dozoreva. Kakor vedo povedati poročila, bo Italija za zdaj odpoklicala iz Španije 10.000 prostovoljcev.

Italijanskemu vzgledu bo verjetno sledila tudi Nemčija. Kako se bodo razmere razpletale dalje, je težko reči. Nekateri sodijo, da bodo vesile oba sprta španska tabora prepustile lastni usodi, da se bojujeta do obojestranske popolne izčrpanosti. Kakšna bo potem usoda naroda in kam pojde vse naravno bogastvo nesrečne države, je pač lahko uginiti. Bodi že tako ali tako, Španci ga vsaj za dolgo dobo gotovo ne bodo deležni.

Kdor svojega stanovskega časopisa ne podpira in se zanj ne trudi, ta je škodljivec ne samo kmetom kot takim, temveč vsemu kmetkemu gibanju.

Mladina na vasi

Kmeška mladina na pragu zimskega dela

Naše mladinske manifestacije ali prikazovanja lepote kmeškega dela se v letošnji sezoni končujejo. Nastopa tako zvano zimsko delo, ki mora prinesiti novih moči v našo izobrazbo in spopolnitev. Vsako delo potrebuje neke vrste predpripravo in načrt, ki naj kaže pot delovanja in končni uspeh, ki mora biti viden ob koncu zimske sezone.

Vsa društva naj skličejo sedaj odborove seje, kjer je treba temeljito prereseti, kaj najbolj nujno rabi članstvo za kulturno in strokovno izpopolnitev; mora se točno vedeti, koliko in kaj organizacija zmore, ne delajte tovariši samo načrtov, ampak vsi zaključki o delovanju naj bodo takšni, ki bodo v celoti izvedljivi. Večkrat se dogaja v društvenem življenju, da se pri sejah mnogo govori in piše, s tem pa je tudi delovanje končano! Vzemite torej takšen grižljaj, ki ga lahko prebavite!

Načrt o delovanju v zimski sezoni se deli v dva dela, in sicer: v splošno kulturno delo in kmetijsko-strokovno delo. V kulturno delovanje spadajo dramatika, idejni tečajji, čitalnica, glasba, zimski šport. V kmet. strokovno pa strokovna predavanja, strokovni tečajji, sodelovanje pri kmetijskih organizacijah, ustanavljanje strokovnih organizacij, kjer je to potrebno, poživljenje mrtvih zadrug in raznih podružnic.

Vse to delo zahteva seveda krepkih moč po svoji duševnosti — kajti naša vas hoče res nanovo zaživeti; na vsak korak to vidimo kako življenje zahteva mladih moč z močno idejo in mnogo volje do dela.

Ni seveda vseeno, kdo prevzame kakšno delo in na kakšen način hoče pokazati svoje prosvetno delovanje. Najboljša podela je v tem, če se fantje in dekleta sami javijo, da so voljni to ali ono prevzeti. Kolikokrat se dogaja, da društvo sklene: Sedaj pa bomo igrali; razdelijo se vloge, razočarani pa so najbolj gledalci, ker niso videli igre, ampak samo ljudi, ki so hoteli igro prikazati, ali ji niso bili kos. Ni vsak človek ustvarjen za vse. Vsako društvo mora torej strogo paziti, da pevec ostane pri pevskem zboru, organizator kmetijskih organizacij pa zopet pri svojem delu. Igralci naj bodo res igralci, ker le dobra igra vzgaja ljudi — tiste, ki igrajo in ki gledajo! Ako društvo nima dovolj moči, naj vzame v roke kakšno majhno stvar in tisto dobro obdela; boljše malo ali tisto naj bo dobro. Sploh pa mora pri vseh naših društvih veljati pravilo: **Z lastnimi najboljšimi močmi prikazimo najboljšo!**

Zelo je važno »kako« izpopolniti izobrazbo našega fanta in dekleta?

Odgovor je lahek, delo pa je veliko težje, kajti vse naše delo sloni v glavnem na samozobrazbi. Poudarjam zopet — z lastnim trudom moramo doseči tisto, kar vsaj povprečno kulturni človek mora imeti. Neobhodno je potrebno, da ima vsak tisto tako zvano splošno izobrazbo, ki se pridobi potom čitanja in skupnih debat, kjer se na široko razpravlja o vseh mogočih vprašanjih; vsak nekaj pripomni, kar je čital ali slišal, vsi skupaj pa na ta način dobijo širšo podlago v zadevi, ki se je ob tej priliki debatirala. Paziti se mora pri tem, da se enkrat debatira samo o eni stvari. N. pr.: Danes je debata o »petroleju«. Mnogi bodo vedeli odkod prihaja petrolej, drugi kako se dobi bencin, mašinska olja itd. Ozko v tej zvezi stojijo motorji; vsakdo bo vedel nekaj pripomniti, kaj je čital ali slišal, skupno pa na ta način vsi nekaj pridobijo. Ob neki drugi priliki je debatni večer o železu; v tej debati človek lahko postane pravi mislec, kajti železo je tako različno na svetu in tako različno se uporablja, da človeku vzbudi voljo za mišljenje in mu samo od sebe vzbuja voljo do izobrazbe. Na primer: železo se koplje kot ruda, se topi v plavžih oziroma visokih pečeh; iz železa se dela jeklo, iz jekla vsemogoče orodje,

orožje, stroji, mostovi itd. Iz železa se delajo zdravila in še več drugih reči najdemo pri uporabi železa.

Po omenjenih dveh primerih izbiramo splošne debate iz vseh panog življenja, dobro pa je, če lahko k debati pritegnemo učitelja ali kakšnega drugega poučenega človeka, da v stvarih, ki niso jasne, pomaga z nasvetom in pripombami.

Kako je treba delovati pri strokovni izobrazbi in kmetijskih organizacijah, pa prihodnjič.

★

VELIKA NARODNA KMETSKO-MLADINSKA MANIFESTACIJA V CELJU ZA NEDELJO 16. OKTOBRA ODPOVEDANA.

P R I P R A V L J A L N I O D B O R

Advokat dr. Viktor Maček

v Ljubljani je preselil svojo pisarno iz Tavčarjeve ul. št. 13 v Dalmatinovo ul. št. 10 nasproti hotela Strukelj, spodnji konec ulice

Mlatič

Le tako naprej...!

Dragi tovariš urednik! Če še ne veš, ti sporočam, da sem glede mlatenja dobil v uvodničarju »Hrvatske straže«, ki je edino nezmotljivo glasilo katoliških Hrvatov (koliko pristašev ima po številu, tega sicer jaz kot preprost kmet ne vem), hudega konkurenta. Nič ne bom dodajal, samo njegove besede iz uvodnika predzadnjega torika ti ponovim, da bo videl in vedel, kako je treba pravilno mlatiti. Mož se je lotil Slovanov in slovanstva, pa takole klati:

»... razen neizmerne oholosti ima panslavizem na sebi vse napake, vse grdobe, vse zlobnosti, vse sramote, ki si jih moreš zamisliti v najnižjih slojih človeške družbe. Pa še tudi več: lokavost, hlinjenje, licemerstvo, zlobnost, zavist, maščevanje, najnemoralnejše spletke, nesramna in razuzdana nečistost, zverinska okrutnost, brezbožnost. Svoje grabežljive kremplje je stegnil tudi na Češko. In tu je žaril in palil vse do katastrofe zadnjih dni. Na razne načine je nastopal proti katolicizmu. V zadnjem času je priznal tudi mučenika sv. Vavilava, ali je takoj postavil poleg njega Jana Husa, Komenskega in druge... Namesto čistega in svetega češkega ponosnega in zgodovinskega katolicizma, ki bo dal svobodo tudi Slovanom, se je pojavil nekak motni panslavizem, najhujša goljufija in največja utopija vseh časov.«

»Panslavizem kot utopija, kot idejni naslednik bizantinizma ubija, razkroja, ruši, uničuje. On nima v sebi niti ene ustvarjalne klice, marveč samo gnulobo in razkroj.«

Ali se ni imenitno odrezal, kaj? Ko bi vedel njegovo ime in naslov, bi se sam šel k njemu v šolo, da bi se malo naučil. Pravijo in sem nekaj slišal, da je njegov priimek neka sestavljenka iz besede »mrak«. Če je to res, potem je ta junak sam slovanskega rodu in se mu bržkone hudo mrači, da tako strahovito udriha po lastni glavi. Nemara pa ga je celo doletela nesreča, da so njegovi možgani že sama gnuloba in razkroj. Potem seveda s šolo in učenjem ne bo nič.

Pravijo, da kar Bog stori, vse prav stori. V tem primeru vidim, kako je to resnično. Na Hrvatskem je nepismenost še hudo razširjena,

marsikje celo sploh prevladuje (in brez božje volje se vendar ne more nič zgoditi na svetu!), kar je sedaj prava sreča za marsikaterega Hrvata. Njega namreč s svojim razkrojem in gnulobo »Hrvatska straža« ne more okužiti.

In to je tudi nekaj, ali ne?

Tvrdka I. C. Mayer

v Ljubljani je otvorila v svoji novozgrajeni trgovski hiši, Marijin trg — Wolfova ulica, poseben oddelek za cenejše vrste manufakturnega blaga. Vhod direktno iz Wolfove ulice. Za cenjeni obisk se vljudno priporoča

I. C. Mayer, Ljubljana.

Samo neizpodbitna resnica

Tajništvo JRZ je poslalo vsem svojim številnim krajevnim organizacijam okrožnico, ki nosi številko 9 z dne 15. septembra 1938. V okrožnici opozarja tajništvo pod točko 2. na tole:

»Kjer imate sokolska društva, se vendar morate zanimati, kako se ti »vitezji« zadržijo ob raznih prilikah kot n. pr. na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Vsi, ki plačujemo davke, imamo pravico in dolžnost, da se zanimamo, kako se denar, ki ga dobe Sokoli iz državnega proračuna, uporablja, ter imamo dolžnost, da se zanimamo, kako se oni sami zadržijo ter kje in kako se udeležujejo. Poročajte nam vsekakor takoj točno in nespodbitno resnico.«

Spreobrnjenec

Kakor sem slišal na Polšniku, se je spreobrnil v Trbovljah, tam doli ob Savi, pred nekaj tedni poznan gangster in velik grešnik v tako gorečega spokornika, da se ga kljub spreobrnenju in preštevanju lešnikovih korald še danes izogibljejo vsi mladi slovenski rudarji, še posebej pa vsi oni rdečelični montanisti, ki nosijo zaradi varnosti pred svedrači firtuhe na zadnji plati, to je tam, saj veste, kjer se neha pod križem hrbtenica.

Rdeči satan na lovu

»Ko hodi rdeči satan po svetu na lov za dušami ročnih, umskih (pa tudi kmetijskih) delavcev, vabi ene, druge in tretje v svoje mreže, toda vsakega, kar je važno, z drugačno zanko. Ko jih ulovi, jih stlači kakor na primer sardele vse v eno torbo, kjer ni dobro ne za ročnega, ne za umskega (kaj šele za kmeškega) delavca. Vsi trije postanejo le sredstvo in se razume priprega za satanove materialistične cilje.« Tega nisem bral, kakor bi si kdo lahko mislil v »Kolomanovih žegnih«, ampak v generalnem glasilu Jugorasa.

Domači dogodki

× **Obilna prodaja tobaka.** Te dni so natočili v Splitu pol milijona kilogramov tobaka za Francijo in Poljsko.

× **Proti kardinalu demonstrirajo.** V soboto so se vršile pred palačo dunajskega kardinala dr. Initzerja bučne demonstracije. Demonstranti so vdrli v kardinalovo palačo in poškodovali razne predmete. Kardinal dr. Initzer je bil hrbtenica Dolfusove in Sušnikove klerikalne diktature. Po priključitvi Avstrije pa je takoj zaklical Heil Hitler!

× **Na Tezmem** je blizu železniškega prehoda težak tovorni avtomobil povozil 64letnega invalida Alojzija Kristana iz Pištele. Prednja kolesa so mu šla čez prsni koš. Poškodbe so bile tako hude, da je Kristan kmalu po prevozu v bolnico izdihnil!

Ostane senator

Dr. Gustavu Gregorinu je potekla senatorska doba te dni. S kraljevim ukazom je bil dr. Gregorin ponovno imenovan za senatorja.

× Pri Prištini so v pisarno rudnika »Ajvalije« nedavno v zgodnjih dopoldanskih urah prišli trije zakrinkani roparji, ki so odnesli 130.000 dinarjev, pripravljenih za izplačilo delavskih mezd. Prisilili so z orožjem blagajnika in upravnika rudnika, da sta stala in čakala z dvignjenimi rokami, medtem ko so tolovaji pospravljali denar. Po odhodu razbojnikov sta oba uradnika takoj telefonirala varnostnim oblastem na vse strani, toda o roparjih in denarju ni bilo nikjer več ne duha ne sluha.

× Na Cvenu pri Ljutómeru je padel pod mlatilnico, ki so jo ravno peljali k nekemu kmetu, učenec ljudske šole Zuravelj. Stroj ga je tako zmečkal, da je bil otrok takoj mrtev.

× V naši državi živi po poročilu angleških listov 2200 ljudi, ki so stari po 100 in več let. Od tega jih je 172, ki so stari od 100 do 104 leta, 267 od 104 do 109, 142 od 109 do 114, 40 do 119 in 62 čez 120 let.

× V Drezju pri Slov. Konjicah so orožniki prišli na sled morilki otrok, 18letni služkinji Anici V. iz okolice Zreč. Dekle je služilo nazadnje pri posestniku Karlu Boboku. Temu je nenadoma umrl štirimesečni sinček. Ker se je smrt zdela otrokovemu očetu sumljiva, je zadevo ovadil. Orožniki so prijeli služkinjo, ki je priznala, da je usmrtila Bobokovega otroka na ta način, da ga je močno stisnila čez pas. Na podoben način je raznim gospodarjem, kjer je služila, spravila s sveta še tri otroke v starosti od 3 tednov do 6 mesecev in 2 nezakonska otroka svoje sestre Marije. Morilko so takoj prepeljali v celjske zapore.

× V naši banovini je bila razširjena po stanju z dne 25. septembra slinavka in parkljevka na 339 dvorcih, svinjska kuga na 74 dvorcih, svinjska rdečica na 50 dvorcih, kuga čebelne zalege na 11, šuštavec na 2, perutninska kolera, vranični prisad, smrkavost in garje pa vsaka na enem dvorcu.

Litvinov omajan?

Po angleških vesteh dolži Stalin ruskega zunanjega ministra Litvinova, da je on kriv diplomatskega poraza, ki ga je Rusija doživela med monakovsko konferenco in v času po njej.

Baje je bil ministrov tajnik že aretiran, Litvinov sam pa nujno poklican v Moskvo, kjer se je baje podal takoj v svoje stanovanje, češ da je bolan. V stanovanju je Litvinov po teh vesteh pod strogim nadzorstvom GPU. Kot njegovega naslednika navajajo ista poročila g. Potemkina, ki naj bi bil bodoči ruski zunanji minister. — Bomo videli.

× V Sisku se je na postaji tik pred kretnico iztirila lokomotiva tovrnega vlaka. Prednji vagoni so pritisnili nanjo in zmečkali kretničarja Milana Kujundžiča, da je bil takoj mrtev.

× V Rogozi sta se na Scherbaumovem posestvu pojavili slinavka in parkljevka, poleg tega pa tudi pri dveh posestnikih v Bohovi.

× V Ljubnem na Gorenjskem so doslej še neznanca vlomilci oplenili hišo posestnika in trgovca z usnjem Jožeta Praprotnika. Odnesli so za 15 tisoč dinarjev usnja in novih, za sejem pripravljenih čevljev. Vse okolnosti kažejo, da so morale biti vlomilcem razmere v hiši znane. Zato je upati, da jih bodo orožniki tudi prav kmalu izsledili.

× V Ormož so na plemenski sejem rodovniške živine 26. septembra prignali 35 bikov od selekcijskih društev: Središče, Ormož, Sv. Marjeta, Sv. Lenart, Podlehnik, Cirkovci, Maskovci, Rogoznica in St. Janž. Odprodanih je bilo 20 komadov za skupni znesek 51.000 din, tako da pride na 1 kos 2550 din, oziroma po 6'80 din za kilogram žive teže. Živa teža prodanih bikov je bila 7510 kg, povprečna teža pa 375 kg za glavo. Prodani biki so bili porazdeljeni na selekcijske edinice: Središče, Ormož, Sv. Marjeta, Podlehnik, Cirkovci, Markovci, Rogoznica in St. Janž.

× V Zemunu je postrežnica Milica Vujudinovič s kladivom ubila svojo gospodinjjo, upokojeno učiteljico Milico Mihajlovičevico in jo izropala. Morilko so varnostne oblasti kmalu po zločinu prijele.

× V Zagrebu se je na Jelačićevem trgu ustrelil raznašalec in prodajalec časnikov Djuro Adžić zaradi dolgov in bolezní. Gospodarju je bil dolžan 2600 din. Napisal je poslovilno pismo, v katerem ga prosi, naj mu oprostí, da je tako izpolnil svoje obveznosti, da pa drugega izhoda ne vidi. Adžić je imel pri sebi okrog 200 din, ki jih je razmetal po Jelačićevem trgu, preden se je ustrelil.

× Iz Medjimurja je šlo letos doslej v Francijo že 3 vagoni polžev. Ker plačujejo kmetom polže na mestu po din 1'— do din 1'50 za 1 kg, pomeni nabiranje polžev za siromašne sloje že izdaten dohodek.

Za divjimi lovci

Bilo je pozno jeseni. Sedel sem v toplo segreti sobi, in ker je bila sobota, pa tudi že precej pozno zvečer, sem drgnil s čopičem po licu milnico, da bi se laže obril. V stolpu je bila ura sedem, ko je nekdo potrkal na okno in zaklical:

»Stanko, odpri!«

Spoznal sem po glasu, da je tovariš Franjo. Odložil sem čopič, vstal in mu šel odpirat.

»Oho, ti bi se pa rad pomladil! Hočeš dekletom ugajati, kaj ne?«

»Da, da, kakor vidim, si se tudi ti že potrudil, menda prav tako radi tega kakor jaz.«

Med tem pogovorom sva stopila v sobo. Franjo, ki je imel na rami puško, jo je odložil v kot in sedel za mizo, na kateri sem imel jaz potrebščine za »olepšavanje«.

»Urno se obrij! Nič ne škoduje, če si katero kocino pustiš za pleme!«

»Pa tudi nič ne koristi!«

»Veš, za kaj sem prišel prav za prav nocoj k tebi?«

»Menda res ne zato, da mi s puško odpineš kocino, ki bo ostala na mojem »strnišču«.

»Ne, stvar je precej resna. Mogoče si že sam opazil, da hodijo v naš revir na Krčevinah divji lovci. Tovariš Ciril mi je pravil. On stanuje na Krčevinah in čuje vsako soboto zvečer, kadar je mesečina, in ob nedeljah zjutraj strele iz pušk v Velikem gozdu.«

»Da, tudi meni je pravil v nedeljo o tem.«

»Skrajni čas je že, da napravimo pazniki temu počenjanju konec! Zato te prosim, da greš z menoj. Nocoj je polna luna. Pojdiva najprej k Cirilu in gremo potem vsi trije v Veliki gozd.«

»Tako! Še pod nosom se obrijem, pa greva.«

»Samo pazi, da si ga ne odrežeš! Britve nimaš baš ostre, sicer bi se ne solzil poleg.«

»Za nos bi bila že dovolj ostrá, mislim. Veš,

to delo je zame največja pokora. Ali je mrzlo zunaj?«

»Hladno je precej, včasih potegne precej močan sever.«

»Bom vzel steklenico žganja. Tak požirek je včasih dober, posebno če človeka zebe.«

Medtem sem bil gotov. Spravil sem vse stvari za britje, in se opasal s pasom, v katerem je tičalo dvajset nabojev. Za vsak primer sem pripasal še revolver. Čez sem oblekel zeleno lovsko suknjo, vzel žganje in puško iz omare, pa sva šla.

V lovčev raj.

Krčevine so valovita, relativno kakih dvajset metrov višje ležeča ravnina. V južnem delu te ravnine se dviga v višino kakih dve sto metrov samotni hrib Hum, s katerega je ob lepem vremenu prekrasen razgled; proti severu na ormoško-ljutomerske gorice, proti vzhodu in jugu globoko v Hrvaško, proti zapadu pa na haloško hribovje in preko Ptujkega polja na Pohorje. Hrib se dviga popolnoma sam zase in nima nobene zveze z drugim hribovjem. Sestoji iz apnenca, zato vozijo od tod kamen za apno daleč naokoli. Tu se začenjajo tudi veliki gozdovi. Večinoma so to bukovi, borovi in hojevi gozdovi, ki se raztezajo proti vzhodu, daleč v Medjimurje in še dalje na Ogrsko nižavje. Ni čuda torej, da je v teh gozdovih mnogo najrazličnejše divjačine. Zlasti je mnogo fazanov, zajcev, lisic, srnjadi, jazbecov, kun, vider po potokih, vereric po drevju; niso redki primeri, da se priklati sem celo vever, včasih tudi volk.

Ker dela divjad kmetom, ki so tod naseljeni, občutno škodo, ni čuda, da je v teh predelih že iz tega vzroka mnogo divjih lovcev. Saj prazek jezik, porastel s hrasti od poti pa do potoka. Na tej in oni strani gozda je po ena njiva. Takih jezikov je v tej smeri več, razlika je le ta, da so drugi širši. Ker je središče gozdiča nekoliko višje, se da od tod prav lepo opazovati na levo in desno, daleč izven gozda. Sedla sva vsak na en štor in čakala.

»Kje misliš ti, da je počilo?« sem tiho vprašal jaz.

»Zdi se mi, da je bilo to v sosednjem gozdu, tam preko te njive, ob meji, ob potoku.«

»Kaj pa, če je strelec onstran meje?«

»Potem se to naju nič ne tiče.«

»Jaz sem pa le silno radoveden, kdo ob teluri tod okoli strelja; ostani ti tu, jaz pa grem pogledat. Če boš čul strel ali žvižg, pridi nemudoma za menoj. Grem v smeri ob potoku.«

»Čakaj, jaz pojdem s teboj!«

»Ne, če sva dva, naju prehitro opazi, Bodi prepričan, da bom sam opravil z njim.«

»Previden bodi!«

»Nič se ne boj! Zdravo in na svidenje!«

Pravijo, da je v Šalovcih, vasi sredi med samimi gozdovž, en divji lovec več, kakor je prebivalcev. Včasih napravijo kmetje kar cele pogone in puške pokajo kakor kje na manevru. V takem primeru so pazniki popolnoma brez moči, ker jih je premalo in je skrajno nevarno spuščati se z njimi v kako avanturo, ker brezpogojno streljajo na vsakega, ki bi se jim postavil po robu. Spoznati pa jih ni mogoče, ker so maskirani.

Veliki gozd na Krčevinah spada pod občino Sv. Miklavž in je najjužnejši del te občine. Miklavški lovci imajo ta del kot skupno lovišče, ki je poverjeno v čuvanje štirim lovskim paznikom. Na južni strani dela naravno mejo med miklavško in ormoško občino del banovinske ceste in potok, dočim meji južnovzhodni del Krčevin na Šalovec.

V skrajnem kotu, tik ob meji, pod Humom ima svoj dom in kmetijo tovariš Ciril. To vam je pravi korenjak. Pešec je, da ni kmalu takega. Poleg tega pa dober lovski tovariš in izbořen strelec. Njegova skrbno obdelana polja pričajo, da je tudi vzoren gospodar. Pri tem mu zvesto pomagajo žena, hčerka Marija in brat Ivo.

(Dalje prih.)

× Na Vrhpeči pri Mirni peči je nedavno izbruhnil požar pri posestniku Kaferletu. Ogenj je posestniku uničil hišo in gospodarsko poslopje. Nesreča je toliko občutnejša, ker Kaferletovi niso premožni in bo treba obilo garanja in pritrgovanja, preden si bodo mogli postaviti novo hišo.

× Na Ivanjševskem vrhu je požar upepelil domačijo posestnika Lovrenca Cizerja. Goreti je začelo v gospodarskem poslopju, ki je bilo s slamo krito in s hišo vred pod eno streho. Domači so komaj rešili obleko in živino, vse drugo so pogoltnili plameni. Sodijo, da je ogenj podtaknila hudobna roka. Škoda je znatna in so Cizerjevi še toliko bolj prizadeti, ker je bilo poslopje zavarovano le za neznamen znesek.

× V Brežicah sta pri okrajnem cestnem odboru razpisani dve službeni mesti banovinskih cestarjev, in sicer na banovinski cesti II-184 Sevnica—Planina—Lesično za progo od km 3.500 do km 9.100 in na banovinski cesti II-300 Bregana—Velika dolina za progi od km 0'00 do km 2.644 in na banovinski cesti III-301 Bregana—Bregansko Selo za progo od km 0'00 do km 2'069. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 31. oktobra pri okrajnem cestnem odboru v Brežicah.

× V Ljutomeru se je smrtno ponesrečila 16letna Irma Baragi iz Bakovec pri Murski Soboti. S kolesom se je pripeljala po strmi cesti s Kamenščaka v Ljutomer in se je na Cerkvenem trgu z vso silo zaletela v hišo dr. Stajnka. Z glavo je butnila ob kamenite podboje in dobila globoko rano na desnem sencu. Sicer je še vstala in sama odšla k zdravniku, vendar je že drugi dan v bolnici umrla.

× V Kotoribi je 60letni Matija Banek ubil svojo teto Terezijo Fuš, s katero sta že dolga leta živela v skupnem gospodinjstvu. Fuševa je namreč brez nečakove vednosti sklenila prodati svoj svet, ki bi ga naj bil po dogovoru podedoval Banek. To ga je tako razjezilo, da je teto ubil s sekuro in se šel sam javit orožnikom.

× V celjskem srezu so prepovedani vsi sejmi živine zaradi slinavke in parkljevke, ki je razširjena v Hramšah pri Veliki Pirešici in na Klancu pri Dobrni ter najbrž tudi v St. Juriju ob južni železnici. Prodaja surovega mleka iz okuženih krajev je strogo prepovedana.

× V Ljubljani si je zaradi bolezni v duševni potrtosti vzel življenje upokojeni policijski okoliški nadzornik Vinko Mesarič. Nedavno ga je po vsej desni strani telesa zadela kap, kar se je pred kratkim ponovilo. Zdravil se je v bolnici, odkoder so ga za silo ozdravljenega odpustili. Nepovoljno zdravstveno stanje je na Mesaričeve živce vplivalo tako razkrojevalno, da je končno obupal in se v stanovanju obesil na kljuko na kuhinjskem oknu.

× Nad Boko Kotorsko se je nedavno utrgal oblak in povzročil ogromno škodo. Zlasti je udarjena Zelenika, kjer je voda odplavila novozgrajeni most in del železniške proge. Zalila je tudi vojaško taborišče. Trgovcu Vujinoviču je voda

izpodkopala hišo, preplavila skladišča in odplavila vagon žita v morje. Tudi v Baru je povzročila voda strašno razdejanje in se je izkazalo, da so bili obrambni nasipi prešibki in nezadostni.

× V Kneževu pri Beogradu bo znani celjski industrijec A. Westen zgradil tovarno železnih izdelkov. Predložil je že pristojnim oblastem zadevno prošnjo in tudi dobil odobrenje. Tovarno, ki bo veljala 15 milijonov dinarjev, prično v kratkem graditi.

× Roparski umor. V Celju je neznan zločinec umoril Jakoba Tratnika iz Osence pri Celju in ga vrgel v Savinjo. Nesrečno žrtev so delavci potegnili v soboto iz vode.

Ivan Nemeec:

Baranja

Na sejmu.

Zelo značilni so v Baranji sejmi. Že po ves mesec naprej čuješ govorice o sejmu, o nakupih, kaj se bo gnało na sejem, o oblekah in zabavi itd. Med velike baranjske sejme spadajo: zmajevački, belomanastirski, kneževovinogradski, luški, dardjanski in batinskoscelski.

Kdor hoče hitro spoznati miselnost Baranjca in baranjsko značilnost sploh, mora iti na sejem. Tukaj se trguje na čisto poseben baranjski način; kmetje se bahajo s svojimi konji, kmetice s svinjami, ovce pa kar oba skupaj prodajata. Pohvaliti moram ob tej priložnosti kmete, ki imajo lepo negovane konje, v dobri oskrbi, da jih človek z veseljem pogleda. V glavnem je razširjena nonjusova pasma, ki po svoji teži in vzdržljivosti res najbolj ustreza Baranji. Voz za vozom se vrsti in kmalu po deseti uri izgleda sejmšiče pravo mravljišče. Čuje se vprek neko podmolko šumenje — kajti trgovci vseh vrst, gostilničarji in prekupčevalci z živino vpijejo, da jim grla kar hrešče. Vse je glasno, vse vpije! 250 par prascev, če hočeš! Ne dam, daj za 200! Klobase, svinjsko pečeno! — se čuje na drugi strani. Dober baranjec, šiler — kar sam teče — reklamirajo gostilničarji. Suknje, rokavce, čevlji, copate — vpijejo židi. Poceni slikam! javka fotograf. Zenska roba, moda, najnovejša moda, slišite tudi med drugim vpitjem in res se zbira mladi ženski svet...

Toliko razne drobnarije in vse mogoče tekstilne robe še res nisem videl nikjer kakor na taknem sejmu. Vse je drugorazredno in tretjerazredno blago, največ pa pisanega platna, ki služi za vsakdanje oblačilo ženskemu spolu. Če ni kričave rdeče barve, nikdo ne kupi — vse mora biti pisano...

Poglejmo sedaj tudi malo pod šotore, kjer se pije. Po naše, po švabsko in po madžarsko vpijejo, da človek svojega glasu ne čuje. Natreskan Črnogorec — velik ko sama ruska država, se prereka: »Vala nečes, da me prevariš, pa Bog.« — Neču ja brate da platim kad me ti varaš. Bre, pa šta ti misliš čöče, nisam ja bre budala, bilo je 5 litara šilera a ne osam. Osem sem jih prinesel, se jezi gostilničar. Jok, nije bilo. Vala, ako ti ja metnem ovaj litar na tu švapsku glasetinu, značeš, šta znači Črnogorac! Čvrk, nemoj da mi zineš, jer inače te ljusnem, da češ videti sve zvezde i sto litara. Neču više, da govorim s tobom pa fertig, nek te džavo nosi. — Veljalo je pač nazadnje po Črnogorčevem. V drugem kotu drhti zategla in valujoča enoglasna madžarska melodija, tam spet mešetarijo za konje, po mizah pa teče baranjec...

Vprašal sem nekoč nekega Črnogorca, kolonista, koliko je dobil za svinjo. Vala, gospodine — ni pare! Kako to, Djuro, vprašam. Krmača

Kmetski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**
 Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjavni: Kmetskidom
 Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Novi vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
do 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA
MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kaljeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, žilkega solitra itd.), cementsa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne: Ilvac, Karlovac, za vse vrste židne in strešne opeke.

(svinja) ode a ja ispod šotora ni maka nijesam. Ne valja tako Djuro, mu pravim. Šta češ, gospodine, nije svakog dana vašar. (sejem). Junaško je raztegnil svoje ude, na ustih mu je igral ponosen smehljaj.

Vsak ima od teh pisanih Barančev nekaj od sejma: Madžarice pisano obleko, možakarji dobre konje, švaba si je napasel oči in stiska v žepu svoje dinarčke; najponosnejši je Črnogorec, ki je pognal celo svinčce po grlu!

Štorklje

Velike, puri podobne ptice, na izredno visokih nogah, so okras baranjskih hiš. Gnezdiijo samo na dimniku in res izgledajo na vrhu hiše kot majhni aeroplani. Ljudje so ponosni, če na njihovi hiši gnezdi štorklja, ker velja govornica, da gre ta ptica samo k dobrim ljudem. Povsod ob potih srečavaš v poletnem času štorkljo, ki pridno pobira mrčes in v dostojanstvenih poletilih nosi hrano mladičem. Ptica je popolnoma udomačena in ob srečanju s človekom skoči samo nekoliko vstran ter pridno nadaljuje z iskanjem hrane. V splošnem pa je tudi cenjena zaradi uspešnega zatiranja poljskih škodljivcev.

Štorklja je nedotakljiva. Nikdo je ne sme ubiti — pravi nepisano pravilo. Mnogo pravljic in bajk vedo povedati baranjske ženice o štorklji, kar služi deci za strah in je tudi vodilo k dobremu. Štorklja prinese k hiši srečo — če jo zapusti, jo tudi odnese. V tej zvezi naj prikažem kratko pravljico:

K nekemu mlademu bogatemu kmetu spomladi ni več prišla gnezdit štorklja. S strahom

se je oziral, do konca maja, vsako jutro na vrh dimnika — ali štorklja se ni vrnila. Ves strt je hodil nekaj dni okrog hiše in končno obupal. V tem obupu ga je prišla obiskat nevesta in našla obešenega. V naglici je prerezala vrv in ga obupana v zadnjem trenutku rešila. Ko je ves zlomljen zrl v svoje dekle, se nenadoma začuje štorkljin škrtajoči glas in lice obupanca se je zjasnilo. Smrt je bila zamenjana z življenjem; sreča je spet kraljevala na polju in v hiši. Nevesta je bila rešiteljica, toda srečo je prinesla štorklja.

Sličnih pravljic je več, ki imajo značilnost, da se vse vrti okrog neveste — nevesta — štorklja —. Zanimiv je pogled čez baranjsko ravnico. Kadar ti oči obstanejo na vasi, kjer na vrhovih hiš kraljuje štorklja, škrt in pahlja s krili, kakor da bi res hotela odgnati nesrečo.

Res, da! Lepa je to ptica! — Čuvar sreče — kažipot pravice in resnice. (Dalje.)

Živinski sejmi

Na zadnji živinski sejem v Ljubljani je bilo prignanih 33 volov, 29 krav, 15 telet, 66 konj, 5 žrebet in 83 prašičev.

Prodali so 16 volov, 18 krav, 11 let, 21 konj, 1 žrebe in 61 prašičev.

Cene so se gibale takole: voli od 3'75 do 5'75, krave od 2'25 do 5'25, teleta od 6'50 do 7'50 dinarjev za kg žive teže. Konji so bili od 3000 do 3500, žrebeta po 1000, mladi pujski pa od 120 do 200 dinarjev za žival.

Sejmi

16. oktobra: v Kočevju, na Rakeku, v Podčetrtru, Veračah;
17. oktobra: v Apačah, Pristavi, Zidanem mostu;
18. oktobra: v Bohinjski Bistrici, Trbovljah, Lukovici pri Kamniku, Ormožu, Št. Vidu pri Stični, Radohovi vasi, Vojniku, Ptujju, Guštanju, Mozirju, Podsredi, Dolnji Lendavi;
19. oktobra: v Ljubljani, Celju, Ptujju, Trbovljah;
20. oktobra: v Šmihelu-Stopičah, Turnišču, Črenšovcih;
21. oktobra: v Žireh, Cerkljah, Lescah, Zubni, Črni, Mariboru, Celju, Mali Nedelji, Sevnici, pri Sv. Petru v Slovenskih goricah;
22. oktobra: v Brežicah, Celju, Trbovljah, Dramljah.

Važnejša radio predavanja

od 16. do 22. oktobra 1938.

Nedelja, 16. oktobra. 17.00: Na kaj bom pazil pri zimskem krmljenju — 19.30: 30letnica zagrebškega veleizdajniškega procesa.

Ponedeljek, 17. oktobra. 18.00: Napredek higijene v naši banovini — 18.40: Umetnostni spomeniki savinjske doline.

Torek, 18. oktobra. 11.00: Zdravi zobje — zdravi otroci — 18.40: Vzgoja v družini.

Sreda, 19. oktobra. 18.00: O govorništvu — 18.15: V borbi z neznanimi zemljinami — 19.30: Sarajevska »Prosveta« pred in po vojni.

Petek, 21. oktobra. 11.00: O bolgarski narodni pesmi — 18.00: Kdo je naš bližnji.

Sobota, 22. oktobra. 20.00: O zunanji politiki.

Manufakturna veletrgovina

I. C. MAYER

Ljubljana

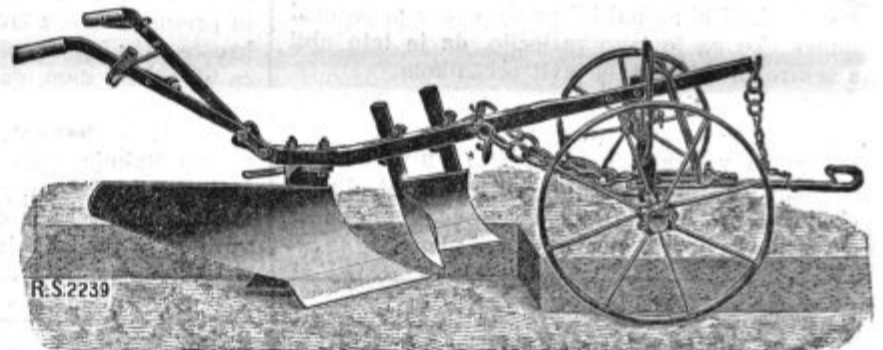
naznanja, da se je preselila v lastne trgovske lokale v **Wolfovo ulico št. 1**. Obenem naznanja, da je otvorila

posebni oddelek za cenejše vrste manufakturnega blaga

(vhod direktno iz WOLFOVF ULICE) in se za cenjeni obisk vljudno priporoča

I. C. Mayer, Ljubljana
Wolfova ul. št. 1

SACK-OVI PLUGI so najboljši!

Dospela je nova pošiljatev Sack-ovih plugov. Naročite takoj, ker je pričakovati podražitev surovin in s tem tudi plugov. V zalogi jih ima Kmetijska družba in njena skladišča v Celju, Konjicah, Mariboru in Novem mestu

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 18

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po **4%**

Za vse vloge nudi popolno varnost. — Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle. — Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

vloge proti odpovedi po **5%**